

Μεταφρασμένο απόσπασμα

Bettina Wilpert
Nichts, was uns passiert

Verbrecher Verlag, Berlin 2018
ISBN 978-3-95732-307-1

σελ. 5-22

Μπεττίνα Βίλπερτ
Αυτά δεν συμβαίνουν σ' εμάς

Μετάφραση: Γιάννης Καλιφατίδης

A

Είπε ότι ήταν τον Μάιο και ότι της συστήθηκε ως Γιόνι, παρόλο που ούτε εκείνη θα τον έλεγε ποτέ έτσι ούτε και κανένας άλλος τον φώναζε με αυτό το όνομα. Ίσως και να παράκουσε, είπε η Άννα. Τον γνώριζε εξ' όψεως. Εξάλλου, η Λειψία δεν ήταν και τόσο μεγάλη πόλη. Είπε ότι ήταν Τρίτη ή Τετάρτη – μια καθημερινή, πάντως.

Η Άννα μού είπε ότι την ημέρα που γνώρισε τον Γιόνας καθόταν με τον Χάννες στα σκαλοπάτια της Πανεπιστημιακής Βιβλιοθήκης Αλμπερτίνα. Είχαν βγει να καπνίσουν ένα τσιγάρο – όχι το πρώτο εκείνης της ημέρας, ίσως το τρίτο. Κόντευε να μεσημεριάσει, και το κεφάλι της ήταν καζάνι από το αλκοόλ. Το προηγούμενο βράδυ δούλευε μέχρι τις πέντε τα χαράματα στο *Lindental*, μια μπιραρία στα δυτικά της πόλης. Έπαιζε μια μπάντα από τη Βιέννη, και η Άννα είχε πει κάμποσες βότκες με τα παιδιά. Όταν αργότερα πέρασε με το ποδήλατο μέσα από το πάρκο Κλάρα Τσέτκιν για να γυρίσει στο σπίτι της, ο ήλιος είχε μόλις ανατείλει και τα πουλιά κελαηδούσαν. Ένιωσε όμορφα. Πρώτη φορά το ξενυχτούσε εκείνο το καλοκαίρι κι έβλεπε την ανατολή – μια από τις πιο αγαπημένες της ώρες της ημέρας. Στο πάρκο δεν κυκλοφορούσε ψυχή. Τους πρώτους διαβάτες τούς συνάντησε στην Κάρλι, την Καρλ-Λήμπκνεχτ-Στράσσε· φαίνεται πως είχαν σηκωθεί από νωρίς για να πάνε στη δουλειά τους, ίσως γιατροί ή φουρνάρηδες.

Ξύπνησε γύρω στις εννιά το πρωί, όταν η Βερένα, η συγκάτοικός της, έφυγε από το σπίτι. Δεν μπόρεσε να ξανακοιμηθεί. Μιας και δεν είχε κάτι καλύτερο να κάνει, πήγε στη βιβλιοθήκη, όπου συνάντησε τον Χάννες. Όπως πάντα, εκείνος ήταν εκεί από τις οκτώ, είχε γράψει δύο σελίδες και είχε σβήσει άλλες τρεις. Οι δυο τους βγήκαν να κάνουν το πρώτο τσιγάρο της ημέρας. Κουβέντιασαν για την εργασία του Χάννες. Έγραφε ακόμα για τη διαχείριση της μνήμης του εθνικοσοσιαλισμού στη

Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας, μέσα από το παράδειγμα των σχολικών βιβλίων. Η Άννα το θυμόταν καλά, επειδή ο Χάννες δούλευε σχεδόν έξι μήνες πάνω στην ίδια εργασία, παρόλο που είχε να γράψει δεκαπέντε σελίδες όλες κι όλες. Όμως ο Χάννες είχε πάρει λάθος δρόμο, είχε χαθεί στη βιβλιογραφία και δυσκολευόταν να βάλει σε τάξη τις σκέψεις του. Η Άννα προσπαθούσε να τον βοηθήσει, μιας και είχε ταλέντο στη διόρθωση κειμένων, αλλά εκείνος δεν έλεγε να την ακούσει, με αποτέλεσμα η εργασία να χειροτερεύει παρά να βελτιώνεται.

Την ημέρα που γνωρίστηκε, λοιπόν, με τον Γιόνας, η Άννα καθόταν με τον Χάννες στα σκαλοπάτια της Αλμπερτίνα και του μιλούσε για την εργασία του. Δεν είχε φάει πρωινό, και το στομάχι της ανακατευόταν από τη βότκα της προηγούμενης νύχτας, ενώ ο καφές και τα τσιγάρα έκαναν τα πράγματα τρισεχειρότερα. Το μάτι της έπεσε στον Γιόνας όταν εκείνος βγήκε από τη βιβλιοθήκη, πήγε προς το μέρος τους και ζήτησε να στρίψει ένα τσιγάρο. Χωρίς να πει λέξη, η Άννα τού έδωσε τον καπνό της. Σκέφτηκε ότι ο Γιόνας θα τους γύριζε την πλάτη και θα πήγαινε αλλού να καπνίσει, αλλά εκείνος και ο Χάννες χαιρετήθηκαν εγκάρδια, χτύπησαν ο ένας τον άλλο φιλικά στον ώμο, βάλθηκαν να θάβουν κάποιον τύπο άγνωστο στην Άννα, γέλασαν με ένα καλαμπούρι ακατανόητο για τους αμύητους και θυμήθηκαν μια βραδιά, που είχε κυλήσει με άφθονο αλκοόλ. Η Άννα παραξενεύτηκε. Από πού τον ήξερε ο Χάννες τον τύπο; Σύντομα το τοπίο ξεκαθάρισε. Οι δυο τους είχαν γνωριστεί πρόσφατα σε μια επίσκεψη στο στρατόπεδο συγκέντρωσης του Μπούχενβαλντ και είχαν περάσει κάμποσο χρόνο μαζί. Ύστερα άνοιξαν ολόκληρη κουβέντα, σχολιάζοντας μια διάλεξη που είχαν παρακολουθήσει στο Μπούχενβαλντ. Η Άννα κάπνιζε χωρίς να δίνει προσοχή στα λόγια τους. Όταν η φλυαρία τους άρχισε να της δίνει στα νεύρα κι ένιωσε να της έρχεται αναγούλα –φοβόταν ότι το άδειο της στομάχι θα έπαιρνε εκδίκηση για το τσιγάρο–, επέμεινε να πάνε στην πανεπιστημιακή

λέσχη, έστω κι αν ήταν ακόμα νωρίς. Εκείνη την ώρα είχαν μεγαλύτερη επιλογή, και το φαγητό ήταν φρεσκομαγειρεμένο. Στον δρόμο συνάντησαν την Ούλι, μια γνωστή του Χάννες, κι έτσι πήγαν και οι τέσσερις μαζί για φαγητό. Η Άννα δεν θυμόταν πια για τι άλλο κουβέντιασαν. Οι αναμνήσεις της από τη λέσχη ήταν θολές, επειδή εκείνη την εποχή πήγαινε σχεδόν καθημερινά εκεί για φαγητό, αρκετές φορές με τον Χάννες και την Ούλι. Δεν αντάλλαξε πολλές κουβέντες με τον Γιόνας. Έτσι κι αλλιώς, μιλούσαν όλοι μαζί ή πετάγονταν και διέκοπταν ο ένας τον άλλο, χωρίς να ακούν στ' αλήθεια τι έλεγε ο καθένας. Αν δεν τη γελούσε η μνήμη της, η κουβέντα στρεφόταν γύρω από τα σχέδια για το Σαββατοκύριακο, τις εργασίες για το πανεπιστήμιο ή το παγκόσμιο πρωτάθλημα ποδοσφαίρου.

Ο Γιόνας είπε πως ήταν τον Ιούνιο. Πρωτοσυνάντησε την Άννα σ' ένα ματς για το Μουντιάλ. Ναι, ίσως, Γερμανία-Πορτογαλία – δεν είχε δώσει και τόση προσοχή. Είπε ότι ήταν Δευτέρα και ότι στην πραγματικότητα σκόπευε να περάσει όλο το απόγευμα στη βιβλιοθήκη για να ασχοληθεί με τη διδακτορική διατριβή του – συνήθως, λειτουργούσε καλύτερα το βράδυ, παρά το πρωί. Είχε, όμως, ξεχάσει να βάλει το κινητό του στο αθόρυβο, κι έτσι απάντησε στο τηλεφώνημα του Χάννες, που τον ρώτησε αν είχε όρεξη να δουν μαζί το ματς. Μολονότι δεν γνωριζόταν πολύ καιρό με τον Χάννες, παρά μόνο από την επίσκεψη στο Μπούχενβαλντ, αισθανόταν ότι ανάμεσά τους είχε γεννηθεί μια φιλία – σύμμαχοι στο πιεστικό μέχρι τελικής πτώσεως.

Μετά το τηλεφώνημα, ο Γιόνας δεν μπορούσε πια να συγκεντρωθεί, οπότε πήγε με το ποδήλατο στην υπαίθρια μπιραρία στη συνοικία του Κόννεβιτς. Πρώτη φορά βρισκόταν ανάμεσα σε τόσο κόσμο για να παρακολουθήσει αγώνα σε γιγαντοοθόνη. Δεν ενδιαφερόταν ιδιαίτερα για το ποδόσφαιρο, ούτε για το παγκόσμιο πρωτάθλημα.

Το ματς άρχιζε νωρίς το βράδυ. Μετά τη λήξη, σκεφτόταν να επιστρέψει πάλι στη βιβλιοθήκη.

Η Άννα τού φάνηκε γνωστή, είτε ο Γιόνας. Δεν θυμόταν πού την είχε ξαναδει. Μάλλον ήταν ένα από εκείνα τα πρόσωπα της βιβλιοθήκης, που τα γνωρίζει κανείς εξ όψεως. Ήρθε μετά τον Γιόνας. Δίπλα του υπήρχε μια άδεια θέση.

Ήταν από τις γυναίκες που παραπονιούνται για τα πάντα, πράγμα που του άρεσε. Δεν εκτιμούσε ιδιαίτερα όσους τα βρίσκουν όλα ωραία και συμπαθούν τους πάντες. Μόλις κάθισε στη θέση της, βάλθηκε να γκρινιάζει για το ποδόσφαιρο και την εθνική ομάδα της Γερμανίας. Κατά τη γνώμη της, η διοργάνωση έπρεπε να λέγεται παγκόσμιο πρωτάθλημα ποδοσφαίρου ανδρών, αφού υπάρχει και παγκόσμιο πρωτάθλημα ποδοσφαίρου γυναικών.

Μπορούσες να κουβεντιάσεις όμορφα με την Άννα. Επέμενε στην άποψή της και δεν άλλαζε γνώμη, απλώς και μόνο για να γίνει πιο ευχάριστη. Ο Γιόνας δεν συμφωνούσε με την άποψη ότι η διοργάνωση έπρεπε να λέγεται παγκόσμιο πρωτάθλημα ποδοσφαίρου ανδρών, αλλά προτιμούσε να κουβεντιάζει μαζί της, παρά να παρακολουθεί το παιχνίδι. Ελπίζω να χάσει η Γερμανία, του είπε. Τον έφερνε σε αμηχανία και δεν ήξερε πώς να ερμηνεύσει τα μισά από τα σχόλιά της. Γιατί βλέπει το παιχνίδι, τη ρώτησε, αφού εύχεται να χάσει η Γερμανία; Εκείνη έσκυψε προς το μέρος του και του ψιθύρισε ότι δεν είχε κάτι καλύτερο να κάνει, μιας και η βάρδια της στο *Lindental* άρχιζε στις εννιά.

Η Άννα είπε στον Γιόνας ότι τους τελευταίους μήνες έβγαινε συχνά με τον Χάννες και ότι δεν σκόπευε να αλλάξει συνήθειες, μόνο και μόνο εξαιτίας του Μουντιάλ. Ότι δεν ήθελε να παρατήσει τους φίλους της. Ότι ούτε ο Γιόνας έδειχνε να ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για το ματς. Κι εσύ; Γιατί είσαι εδώ; τον ρώτησε. Της άρεσε να τον βλέπει να εκνευρίζεται τόσο εύκολα και να αντιδρά στο παραμικρό τσίγκλισμα.

Ο Γιόνας παραδέχτηκε ότι αισθανόταν όπως κι εκείνη. Ότι δεν είχε κάτι καλύτερο να κάνει και ότι δεν υπήρχε λόγος να αρνηθεί μια πρόσκληση για μπίρα στην υπαίθρια μπιραρία.

Η Άννα είχε την αίσθηση ότι δεν τη συμπαθούσε. Της φάνηκε υπερόπτης, αν και η υπεροψία είναι συνήθως μια ασπίδα προστασίας για τους συνεσταλμένους ανθρώπους. Δεν θυμόταν πόσο είχε λήξει το ματς. Μάλλον είχε κερδίσει η Γερμανία. Αν μη τι άλλο, ήξερε ποιος είχε κατακτήσει στο τέλος το παγκόσμιο πρωτάθλημα. Μετά τη λήξη του παιχνιδιού δεν έμεινε πολλή ώρα στην μπιραρία, μιας και είχε να πάει στο *Lindental*. Η βραδιά εκεί κύλησε ήσυχα. Έτσι κι αλλιώς, τις Δευτέρες δεν είχε ποτέ πολλή κίνηση.

Ξανασυναντήθηκαν λίγες μέρες αργότερα, πάλι τυχαία. Πρέπει να ήταν Παρασκευή ή Σάββατο – ο Γιόνας το θυμόταν, επειδή η βιβλιοθήκη ήταν σχεδόν άδεια, ειδικάως δεν θα είχαν πέσει ο ένας πάνω στον άλλο. Ο Γιόνας ήθελε να βγει έξω για να πάρει λίγο φρέσκο αέρα, να κάνει ένα διάλειμμα, να καπνίσει ένα τσιγάρο. Η Άννα στεκόταν στο φουαγέ, μπροστά στη μεγάλη σκάλα που οδηγεί στο μεγαλόπρεπο περιστύλιο. Έδειχνε να τα έχει χαμένα· ήταν λες κι έστεκε κάμποση ώρα εκεί δα.

Έπληττε θανάσιμα. Της συνέβαινε συχνά εκείνο το καλοκαίρι. Ίσως επειδή είχε μόλις τελειώσει τις σπουδές της. Ένα κεφάλαιο της ζωής της είχε κλείσει, χωρίς να έχει ανοίξει ακόμα το επόμενο. Μέχρι στιγμής, είχε στείλει μόνο δύο βιογραφικά. Της έδινε στα νεύρα να κάθεται και να στέλνει αιτήσεις για δουλειά, και η αλήθεια είναι ότι δεν είχε καμία όρεξη να εργαστεί. Για μερικούς μήνες ακόμα δικαιούνταν επίδομα σπουδών, μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου, ως το τέλος του εξαμήνου. Μέχρι τότε έπρεπε να έχει βρει κανονική δουλειά, αλλά εκείνη την εποχή δεν είχε τι άλλο να κάνει παρά

να δουλεύει στο *Lindental* και να βγάζει ένα χαρτζιλίκι. Αργά ή γρήγορα θα έβρισκε δουλειά ως διερμηνέας, ίσως στο Βερολίνο ή σε κάποια άλλη πόλη. Στη Λειψία, η κατάσταση στην αγορά εργασίας ήταν δραματική. Παλιότερα ονειρευόταν να εργαστεί για τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών στη Βιέννη. Μάλιστα προσπαθούσε αρκετό καιρό να κάνει εκεί την πρακτική της εξάσκηση, αλλά δεν τα είχε καταφέρει. Ωσπου, κάποια στιγμή, άρχισε να αμφιβάλλει αν αυτό ήθελε πραγματικά στη ζωή της.

Εκείνο το καλοκαίρι είχε μετακομίσει σ' ένα δωάρι στο Κόννεβιτς. Εκείνη και η συγκατοικός της γνωρίζονταν μέσω ενός κοινού φίλου, τα πήγαιναν καλά, αλλά βλέπονταν σπάνια. Το διαδίκτυο στο διαμέρισμα είχε ήδη τρεις εβδομάδες να λειτουργήσει. Το συμβόλαιο ήταν ακόμα στο όνομα του πρώην συγκατοίκου της Βερένα και, όπως συνέβαινε τόσες και τόσες φορές, ο πάροχος δεν ήταν άξιος να κάνει τη μεταβίβαση χωρίς να κοπεί η σύνδεση στο διαδίκτυο. Εκείνο το βράδυ πήγε στη βιβλιοθήκη, επειδή ήθελε να σερφάρει στο διαδίκτυο, είπε η Άννα.

Σε αυτό το σημείο τη διέκοψα για πρώτη φορά. Γιατί ειδικά ένα σαββατόβραδο; Δεν είχε άλλα σχέδια; Εκείνη είπε ότι δεν θυμόταν πια. Ίσως οι περισσότεροι φίλοι της έλειπαν από την πόλη, και δεν είχε όρεξη να μείνει μόνη στο σπίτι, αγκαλιά με ένα βιβλίο.

Στην αρχή η Άννα δεν πέταξε και από τη χαρά της όταν συνάντησε τον Γιόνας. Από τη μια μέρα στην άλλη, ήταν λες και ο τύπος ξεφύτρωνε μπροστά της σε κάθε της βήμα. Αν μου ήταν γνώριμο το συναίσθημα, με ρώτησε. Να μη βρίσκεις ένα άτομο ούτε τόσο συμπαθητικό, μα ούτε και αντιπαθητικό. Να μην μπορείς να εξηγήσεις με τη λογική την αντιπάθεια που σου προκαλεί το συγκεκριμένο άτομο, κι ας νιώθεις πως έχεις μαζί του ομοιότητες και κοινά ενδιαφέροντα. Ταυτόχρονα, ένιωθε να την τραβά σαν μαγνήτης, παραδέχτηκε. Όχι σώνει και καλά με τη θετική

έννοια. Πάνω απ' όλα την έτρωγε η περιέργεια· ήθελε να μάθει τι σόι τύπος είναι. Όχι, δεν ήταν ενθουσιασμός.

Ναι, ήταν όμορφος άνδρας, αλλά δεν τον έβρισκε ελκυστικό. Της άρεσαν τα γένια του – και τα γυαλιά. Δεν ήταν απ' αυτούς τους ψευτοδιανοούμενους· και παρόλο που της άρεσε ο τύπος του, ταυτόχρονα την απωθούσε ο τρόπος του να επιδεικνύει τα προσόντα του: Έχω σπουδάσει, είμαι πανέξυπνος.

Δεν ήταν άσχημη. Αλλά ούτε και από τις γυναίκες που τις βλέπεις και πέφτεις ξερός. Έτσι κι αλλιώς, σπάνια του συνέβαινε κάτι τέτοιο. Ασφαλώς κι έβρισκε όμορφες πολλές γυναίκες, όμως αυτό δεν σήμαινε ότι μεμιάς ξυπνούσαν μέσα του τον ερωτικό πόθο. Ήταν πάνω κάτω όπως και με τους άνδρες. Αναγνώριζε εξίσου και την ανδρική ομορφιά. Ωστόσο, σπάνια τύχαινε να ξετρελαθεί. Μέχρι εκείνη τη στιγμή, είχε ερωτευτεί μόνο δύο γυναίκες στη ζωή του, και η μία από τις δύο τού είχε μόλις δώσει τα παπούτσια στο χέρι – ύστερα από επτά χρόνια. Όχι, δεν το είχε πάρει κατάκαρδα· το τέλος της σχέσης τους ήταν μια αργή διαδικασία. Έκτοτε, ένιωθε παγιδευμένος μέσα σε μια φούσκα και προσπαθούσε να κρατήσει το μυαλό του απασχολημένο, προπάντων με τη διατριβή του.

Δεν τον ενδιέφεραν οι περιπέτειες της μιας νύχτας και δεν το είχε ξανακάνει ποτέ.

Κατέβηκε τα σκαλιά και κατευθύνθηκε προς την έξοδο, θέλοντας να την αποφύγει. Είχε μόλις διαβάσει ένα θεωρητικό κείμενο για τη διατριβή του και ήταν ακόμα βυθισμένος στις σκέψεις του, αλλά εκείνη στεκόταν στη μέση του φουαγέ, οπότε έπρεπε αναγκαστικά να περάσει από δίπλα της και να την καλησπερίσει. Μόνο ένα νεύμα με το κεφάλι. Δεν κοντοστάθηκε, παρά προχώρησε βιαστικά προς την έξοδο. Έξω είχε πιάσει ψύχρα. Για μια στιγμή, σκέφτηκε να γυρίσει να πάρει το πουλόβερ

του, αλλά έμεινε στη θέση του, από τεμπελιά – και για να μην αναγκαστεί να ξαναπεράσει μπροστά από την Άννα. Στεκόταν ολομόναχος μπροστά από την Αλμπερτίνα. Βλέποντας την Άννα να βγαίνει από την πύλη, δεν αμφέβαλε ούτε στιγμή ότι θα ερχόταν να του μιλήσει.

Αν θυμόταν καλά, του πέταξε κάποια εξυπνάδα: Μπα, απόψε δεν βλέπουμε μπάλα; Είναι βράδυ Σαββάτου, κι εσύ δεν έχεις τίποτε καλύτερο να κάνεις παρά να κάθεται στη βιβλιοθήκη; Εν πάση περιπτώσει, έκανε ένα προκλητικό σχόλιο και του έκλεισε το μάτι.

Σιχαινόταν τους ανθρώπους που σου κλείνουν το μάτι, είπε ο Γιόνας. Κούνησα το κεφάλι με κατανόηση. Του θύμιζε τον καθηγητή των Λατινικών στην Α΄ γυμνασίου. Του έκλεινε κι εκείνος το μάτι και τον ρωτούσε: Τι πτώση; Δοτική ή αιτιατική; Και ο Γιόνας ένιωθε φοβερή αμηχανία, επειδή ο καθηγητής δεν το έκανε με κανέναν άλλο στην τάξη και κυκλοφορούσε η φήμη πως είναι αδερφή.

Ο Γιόνας αντιπαρήλθε τον υπαινιγμό της Άννας για το ποδόσφαιρο και τη ρώτησε αν έχει φωτιά. Εκείνη έβγαλε από την τσέπη του παντελονιού της έναν αναπτήρα κι έστριψε τσιγάρο. Πάνω σε τι δουλεύεις αυτό τον καιρό;

Ήταν με τις μέρες του. Άλλες φορές χαιρόταν να μιλά για τη διατριβή του, και άλλες, πάλι, αντιδρούσε έντονα όταν τον ρωτούσαν – ειδικά όταν τα πράγματα δεν πήγαιναν καλά. Δούλευε σχεδόν έναν χρόνο πάνω στην εργασία του. Είχε μείνει πίσω στις προθεσμίες του και βρισκόταν ακόμα στο στάδιο της έρευνας. Είχε μεν διαβάσει τις πρωτογενείς πηγές, αλλά τον ταλαιπωρούσε η βιβλιογραφία. Ασφαλώς και γνώριζε

όσα είχε γράψει η Κοννέλ για το θέμα του ηγεμονικού ανδρισμού, αλλά σε τελευταία ανάλυση αυτά ήταν τα βασικά. Εκείνες τις μέρες είχε σκαλώσει στο θέμα του χώρου. Δεν έβρισκε τη θεωρία για να στηρίξει την επιχειρηματολογία του και πάσχιζε απεγνωσμένα να πάρει ιδέες από συλλογικές δημοσιεύσεις για το ζήτημα του χώρου στη λογοτεχνία.

Της είπε ότι έκανε τη διατριβή του πάνω στην ουκρανική ποπ λογοτεχνία. Εκείνη χαμογέλασε, αλλά δεν βιάστηκε να του αποκαλύψει τον λόγο. Γιούρι Αντρουχόβιτς και Σεργέι Ζαντάν; Πέτυχε διάνα και κρυφογέλασε βλέποντας την έκπληξη στο πρόσωπό του. Δεν ήταν δύσκολο να το μαντέψει – οι δυο τους ήταν οι πιο γνωστοί σύγχρονοι Ουκρανοί συγγραφείς. Φυσικά υπήρχαν και άλλοι, αλλά είτε δεν ήταν μεταφρασμένοι είτε δεν είχαν τόσο μεγάλη απήχηση. Εξάλλου, έβαζε στοίχημα ότι τύποι σαν τον Γιόνας δεν διάβαζαν σχεδόν καθόλου γυναικεία λογοτεχνία.

Τη ρώτησε αν ήξερε τους δύο συγγραφείς. Ναι, φυσικά, αν και είχε διαβάσει μόνο κάποιο βιβλίο του Αντρουχόβιτς – ακριβώς, το *Moscoviada*. Ναι, ενδιαφέρον, αλλά δεν την έπεισε· της φάνηκε πολύ φαλλοκρατικό.

Είχε βαρεθεί να το ακούει! Όλος αυτός ο κόσμος, που δεν έχει ιδέα από γραμματολογία και που συγχέει όχι μόνο τον κεντρικό ήρωα με τον συγγραφέα, αλλά και την θεματοποίηση του σεξισμού με την αναπαραγωγή του. Κουβέντιασαν για το βιβλίο, αν και στην αρχή ο Γιόνας φοβήθηκε ότι η ατμόσφαιρα θα φορτιζόταν και ότι θα λογόφερναν άγρια. Ωστόσο, και οι δύο έμειναν λίγο πολύ στην ουσία.

Τη ρώτησε τι σπουδάζει. Τι έχω σπουδάσει, τον διόρθωσε. Ήξερε ότι πολλές φορές την έκαναν μικρότερη απ' ό,τι ήταν. Ότι νόμιζαν πως είναι είκοσι ενός ή είκοσι δύο

χρόνων, μολονότι ήταν είκοσι επτά και θα έμπαινε στα είκοσι οκτώ μέσα στη χρονιά. Επιστήμη της Μετάφρασης, ρωσικά και ισπανικά. Ο Γιόνας έδειξε να εντυπωσιάζεται. Τη ρώτησε ποια ήταν η σχέση της με τη Ρωσία. Δεν είχε άμεση σχέση με τη Ρωσία, είπε, αλλά ήταν γεννημένη στην Ουκρανία, και η οικογένειά της είχε έρθει στις αρχές της δεκαετίας του 1990 στη Γερμανία. Όχι, δεν ήταν πρόσφυγες, αλλά Γερμανορώσοι.

Της είπε ότι είχε επισκεφτεί δύο φορές την Ουκρανία και ότι έμεινε αρκετό καιρό στο Λβιβ και στο Κίεβο. Εκείνη χάρηκε, επειδή είπε Λβιβ, και όχι Λέμπεργκ, αλλά και επειδή δεν τη ρώτησε πώς και είχε έρθει από την Ουκρανία, αφού ήταν Γερμανορωσίδα. Συνήθως, ο κόσμος νόμιζε ότι καταγόταν από τη Ρωσία αλλά, στο κάτω κάτω, Γερμανορώσοι υπήρχαν και στην Ουκρανία. Πιθανώς εκείνη ακριβώς τη στιγμή να κατάλαβε τι ήταν αυτό που την τραβούσε σαν μαγνήτης και άρχισε να τον συμπαθεί.

Φυσικά και ήξερε τη Βίνιτσα, της είπε. Η Γιούλια, μια καλή του φίλη, την οποία είχε γνωρίσει στο Λβιβ, ήταν απ' αυτή την πόλη, και η οικογένειά της του είχε κάνει πολλές φορές το τραπέζι. Κάμποσο καιρό πίστευε πως η Γιούλια ήταν ερωτευμένη μαζί του, όπως το ίδιο υποψιαζόταν και η φιλενάδα του – πρώην φιλενάδα, διόρθωσε τον εαυτό του.

Η Βίνιτσα, η πόλη με το κοσμοξάκουστο σιντριβάνι, της είπε, και οι δυο τους έβαλαν τα γέλια. Ο ίδιος δεν είχε δει ποτέ το σιντριβάνι. Μάλιστα πολλές φορές αναρωτιόταν αν οι ντόπιοι το είχαν βγάλει από το μυαλό τους, ώσπου αποδείχτηκε ότι απλώς επισκεπτόταν την πόλη σε λάθος εποχή – τον χειμώνα, όταν δεν λειτουργούσε το σιντριβάνι. Πάντως, του φαινόταν κάπως κωμικό ότι το πιο ξακουστό αξιοθέατο στη Βίνιτσα είναι ένα σιντριβάνι, που εκτοξεύει κάμποσα μέτρα

ψηλά το νερό από το ποτάμι. Για τους τουρίστες, η Βίνιτσα παρουσίαζε μάλλον ελάχιστο ενδιαφέρον, αλλά ο ίδιος λάτρευε τη ζεστή ατμόσφαιρα της πόλης – δεν ήταν τόσο μεγάλη και θορυβώδης, όπως το Κίεβο. Του άρεσαν τα πάρκα, το ποτάμι, το τραμ από τη Ζυρίχη, που διέσχιζε την πόλη και ήταν στολισμένο με ρεκλάμες για την Όπερα της Ζυρίχης.

Η Άννα δεν πήγαινε και τόσο συχνά στη Βίνιτσα. Είχε ελάχιστες παιδικές αναμνήσεις από την πόλη· ήταν πέντε χρόνων όταν έφυγε από κει. Θυμόταν κυρίως το σπίτι των παππούδων της, που ήρθαν αργότερα στη Γερμανία. Σήμερα, όταν οι δικοί της πήγαιναν στην Ουκρανία, επισκέπτονταν μονάχα το Λβιβ, όπου ζούσε μια θεία της. Η Άννα δεν είχε και τις καλύτερες εντυπώσεις από τη Βίνιτσα· έβρισκε την πόλη άχαρη και πληκτική – σε αντίθεση με το Λβιβ, όπου μπορούσε να φανταστεί τον εαυτό της να ζήσει για μεγαλύτερο διάστημα, επειδή της άρεσε η πόλη με τα πολυδαίδαλα σοκάκια και, μολονότι απείχε εκατοντάδες χιλιόμετρα από τη Μαύρη θάλασσα, είχε κάτι από τη φινέτσα του Νότου και έδινε στην Άννα την αίσθηση ότι πίσω από κάθε γωνιά θα αντίκριζε τη θάλασσα. Λβιβ – η πόλη με τα ακαθόριστα σύνορα, που θα μπορούσε κάλλιστα να ανήκει στην Πολωνία, στην Τσεχία ή στην Αυστρία, με τα σπίτια σε τεχνοτροπία γιούγκεντstil και τα μοντέρνα μπαράκια.

Μετά το απολυτήριο του λυκείου, κατατάχθηκε για έναν χρόνο εθελοντής. Παρόλο που είχε κριθεί ακατάλληλος για στράτευση, λόγω κακής όρασης (ο άλλος λόγος ήταν το πάχος του, αλλά αυτό προτίμησε να της το κρατήσει κρυφό, όπως μου ομολόγησε), δεν ήθελε να αρχίσει να σπουδάζει αμέσως μετά το σχολείο. Δεν ήξερε ποια σχολή να επιλέξει, γι' αυτό και πήγε στο Λβιβ, όπου βοηθούσε στην καθημερινότητά τους επιζώντες από ναζιστικά στρατόπεδα καταναγκαστικής

εργασίας, άνδρες και γυναίκες. Εκείνη η χρονιά στην Ουκρανία ήταν η αφορμή για να σπουδάσει κατόπιν Σλαβική Φιλολογία. Είχε επιλέξει τη Λειψία, επειδή ήθελε να φύγει μακριά από τη Φρανκφούρτη. Το Βερολίνο παραήταν τρέντι για τα γούστα του, ενώ στις ανατολικές επαρχίες της Γερμανίας φυσούσε κάπως διαφορετικός άνεμος.

Τι σχέδια έχεις γι' απόψε το βράδυ; τη ρώτησε. Στην αρχή, σκέφτηκε να του πει ψέματα, να βρει μια δικαιολογία, ότι είχε τάχα να πάει στο πάρτι κάποιου φίλου, αλλά δεν ήταν καλή στα ψέματα και μάλλον θα την πρόδιδε το ύφος της. Είπε την αλήθεια: Τίποτε. Εσύ;

Όχι, δεν της φάνηκε να έχει κάτι συγκεκριμένο κατά νου. Ούτε είχε την αίσθηση ότι υπονοούσε κάτι άλλο με την ερώτηση για τα βραδινά της σχέδια: Θέλεις να κάνουμε κάτι μαζί; Ήταν μάλλον μια τετριμμένη φράση – κάτι που το λες όταν κανένας από τους δύο δεν ξέρει πια τι άλλο να πει.

Ναι, διόλου απίθανο να της έκανε μια τέτοια ερώτηση. Κατά τη γνώμη του, ήταν φυσιολογικό να ρωτήσει κάτι τέτοιο. Δεν είχε σκοπό να της προτείνει να περάσουν μαζί το βράδυ. Έτσι κι αλλιώς, είχε απορήσει και ο ίδιος με την κατάληξη της βραδιάς.

Ούτε εκείνος είχε συγκεκριμένα σχέδια. Σκόπευε να συνεχίσει τη μελέτη για τη διατριβή του, αλλά η ώρα περνούσε, και δεν είχε νόημα να κάθεται σκυμμένος πάνω από το κείμενο και να το κοιτάζει χωρίς να το διαβάζει επειδή του έλειπε η συγκέντρωση.

Ναι, άρχισε να αισθάνεται έλξη για την Άννα. Ίσως είχε να κάνει με την ουκρανική καταγωγή της, αν και προτιμούσε να μη δεσμευτεί επ' αυτού, διότι δεν ήθελε να δώσει την εντύπωση του ρατσιστή. Είχε διαπιστώσει με χαρά ότι οι δυο

τους είχαν κάτι κοινό – και, συν τοις άλλοις, ένα θέμα για το οποίο μπορούσε να μιλήσει με ελάχιστους ανθρώπους. Ούτε και κατά τη διάρκεια των σπουδών του είχε γνωρίσει πολύ κόσμο που να έχει σχέση με την Ουκρανία· οι περισσότεροι είχαν αποκτήσει εμπειρία στο εξωτερικό από τα ταξίδια τους στη Ρωσία, στη Λευκορωσία ή σε εξωτικές χώρες, όπως η Κιργιζία. Από τους συμφοιτητές του, ελάχιστοι είχαν επισκεφτεί την Ουκρανία, και η αλήθεια είναι ότι δεν τους συμπαθούσε, όπως άλλωστε και τους περισσότερους ανθρώπους. Πόσο μάλλον τώρα, ύστερα απ' ό,τι συνέβη, είτε με πικρία.

Είπε ότι αντάλλαξαν ιστορίες για το Λβιβ, για τα μεθύσια τους στα μπαράκια της πόλης. Ναι, το μπαρ στο τέρμα της οδού Βιρμένσκα, που δεν το έπιανε το μάτι σου όταν περνούσες απέξω, γι' αυτό και δεν μάζευε παρά ελάχιστους τουρίστες, με την εξώπορτα να οδηγεί κατευθείαν στο κελάρι.

Το ένα έφερε το άλλο. Με όλη αυτή την κουβέντα για το αλκοόλ, ήταν λογικό να αρχίσουν να πίνουν. Γύρω από την Αλμπερτίνα δεν υπήρχε κάποιο μαγαζί που να μένει ανοιχτό μέχρι αργά το βράδυ, και το κυλικείο της βιβλιοθήκης είχε ήδη κλείσει. Κατηφόρισαν την Κάρλι, αγόρασαν ένα μικρό μπουκάλι βότκα στη Ζύντπλατς και συνέχισαν τον δρόμο τους για το πάρκο Κλάρα Τσέτκιν.

Είπε ότι κάθισαν στη γέφυρα· είχε κιόλας σκοτεινιάσει. Όχι στην πολυσύχναστη γέφυρα της Σαξονίας, αλλά στην άλλη, τη μικρότερη, δίπλα στον υπόδρομο. Εκτός από τους δυο τους, δεν υπήρχε ψυχή. Πού και πού περνούσαν από δίπλα τους ποδηλάτες και, όταν διέσχιζαν τη γέφυρα χωρίς φως στο ποδήλατο, οι δυο τους τινάζονταν τρομαγμένοι.

Και το κόλλημα με τον Ντοστογιέφσκι! Στα δεκαέξι της είχε διαβάσει όλα του τα βιβλία, το ένα πίσω απ' το άλλο – πρώτα το *Ενοχή και εξιλέωση*, μετά τους *Αδελφούς Καραμάζοφ*, τον *Ηλίθιο*, τους *Δαιμονισμένους*... Σε αυτό το σημείο, τη διέκοψε. Σιχαινόταν τους τύπους που σε διακόπτουν για να σε διορθώσουν. Πάντως τον άφησε να πάρει τον λόγο. Ίσως έφταιγε και η βότκα.

Οι δαιμονισμένοι; Ενοχή και εξιλέωση; Μα δεν είχε διαβάσει τις νέες μεταφράσεις της Σβετλάνα Γκάιερ; Το Ενοχή και εξιλέωση λεγόταν πλέον Εγκλημα και τιμωρία και Οι δαιμονισμένοι είχαν μετονομαστεί σε Πονηρά πνεύματα. Ότι αυτοί οι τίτλοι ήταν πολύ πιο πιστοί στο πρωτότυπο.

Η συμπάθεια που είχε αρχίσει να της εμπνέει φάνηκε να ξεθωριάζει. Προφανώς ήταν από τους τύπους που τα ξέρουν όλα καλύτερα – απ' αυτούς που ψειρίζουν τα πάντα.

Ίσως τα βιβλία δεν υπήρχαν ακόμα σ' αυτή τη μετάφραση όταν τα διάβασε, του απάντησε.

Εκείνος επέμεινε πως ήταν σίγουρος ότι οι νέες μεταφράσεις είχαν κυκλοφορήσει μετά το 2000. Πόσο χρόνων είσαι; τη ρώτησε. Είκοσι επτά. Κι εσύ; Ωστε την περνούσε μόνο έναν χρόνο και είχε σχεδόν στην τσέπη το διδακτορικό του! Άρχισε να χάνει το κέφι της.

Το θυμόταν σαν να ήταν χθες. Η μητέρα του του είχε κάνει δώρο τα Άπαντα στα γενέθλιά του, όταν έκλεισε τα δεκαεπτά. Τα είχε διαβάσει κι αυτός το ένα πίσω απ' το άλλο, όπως κι εκείνη, η Άννα.

Δεν μπορούσε να του κρατήσει κακία για πολλή ώρα.

Και το κόλλημα με την πίπα! Πήγαινε στο σχολείο έχοντας μαζί του μια πίπα. Στο διάλειμμα στεκόταν στο προαύλιο ολομόναχος, σε μια γωνιά δίπλα στα παρτέρια με τα λουλούδια, και διάβαζε. Φυσικά, ο καπνός της πίπας παραήταν δυνατός για έναν έφηβο. Στο μεγάλο διάλειμμα, που κρατούσε είκοσι λεπτά, δεν τολμούσε να τραβήξει παρά μόνο δύο ρουφηξιές από την πίπα, πασχίζοντας να καταπνίξει τον βήχα του, για να μη ρεζιλευτεί. Όταν χτυπούσε το κουδούνι, και οι άλλοι μαθητές έτρεχαν να επιστρέψουν στις τάξεις τους, έχωνε την πίπα στην τσέπη, άναβε στα γρήγορα ένα τσιγάρο και το κάπνιζε παίρνοντας βιαστικές τζούρες – τόσο εθισμένος ήταν στη νικοτίνη!

Της φάνηκε τόσο αστείο, που έβαλε τα γέλια. Τον φανταζόταν να είναι το φυτό του σχολείου, να υποφέρει από τις κοροϊδίες των συμμαθητών του και να μην έχει παρά μόνο έναν φίλο, αλλά οι δυο τους να μην καταλαβαίνονται πραγματικά και να μην έχουν κανένα κοινό – το μόνο που τους έκανε να συμμαχήσουν ήταν η αντιπάθεια και η απόρριψη των άλλων. Ήταν από εκείνους τους μοναχικούς καβαλάρηδες, που τα φτιάχνουν για πρώτη φορά με κορίτσι αφού πατήσουν τα είκοσι. Την ίδια εποχή άλλαξε και η εικόνα του. Οι ίδιες ιδιότητες, που παλιότερα του είχαν αφήσει τη ρετσινιά του φυτού, ήρθαν να του προσδώσουν γοητεία στο πανεπιστήμιο – προπάντων επειδή ελάχιστοι άντρες φοιτούσαν στη Φιλοσοφική.

Και, φυσικά, ο Σορόκιν. Η Κάτια Πετρόφσκαγια παραήταν συναισθηματική για τα γούστα του.

Πώς τολμούσε να αγγίξει την αγαπημένη της Κάτια Πετρόφσκαγια; Λάτρευε το βιβλίο της. Είχε ταυτιστεί με το εγχείρημα της συγγραφέως να αναζητήσει τις ρίζες

της οικογενειακής ιστορίας της στην Ουκρανία, αλλά αυτό μάλλον δεν μπορούσε να το καταλάβει ένας λευκός Γερμανός άνδρας σαν τον Γιόνας. Ήταν αναμενόμενο να λατρεύει τον Σορόκιν. Απέφυγε να του πει ότι τον έβρισκε πορνογραφικό, χυδαίο και σιχαμερό.

Του έδινε χαρά να κουβεντιάζει μαζί της για λογοτεχνία. Οι φίλοι του είχαν σπουδάσει Φιλοσοφία ή Κοινωνιολογία και, από την απελπισία τους, σκέφτονταν τώρα σοβαρά το ενδεχόμενο να γίνουν καθηγητές σε σχολείο, αφού διαπίστωσαν ότι με το πτυχίο στις θεωρητικές επιστήμες δεν είχαν καμία ελπίδα να βρουν δουλειά στη Λειψία. Διάβαζαν μόνο θεωρητικά βιβλία, και όχι λογοτεχνία. Μερικές φορές είχε την αίσθηση ότι την περιφρονούσαν κι αποπάνω. Αντίθετα, εκείνος λάτρευε στη λογοτεχνία αυτό ακριβώς που απεχθάνονταν οι φίλοι του: ότι δεν σου έδινε την ευκολία να αντλήσεις ξεκάθαρα συμπεράσματα. Έτσι κι αλλιώς, ήταν αδύνατον να εκφράσει κανείς με λόγια τη δύναμη που έχει η λογοτεχνία να αλλάζει την προσωπικότητά σου μετά την ανάγνωση ενός καλού βιβλίου. Ο Γιόνας είπε ότι, αν δεν είχε διαβάσει τόσο πολλά βιβλία στην εφηβεία του, σήμερα θα ήταν άλλος άνθρωπος.

Ναι, της άρεσε να μιλά για λογοτεχνία. Ωστόσο, ο Γιόνας δεν άργησε να το γυρίσει στη θεωρία: επέμενε να ερμηνεύει το κάθε βιβλίο και να το στριμώχνει σε κάποιο μεταμοντέρνο πλαίσιο, ενώ εκείνη δεν είχε καμία όρεξη για θεωρητικολογίες. Εξάλλου, η συζήτηση μαζί του κατέληξε σε μια ξερή παράθεση ονομάτων.

Η Άννα είπε ότι έκαναν πρόποση στη λογοτεχνία – στη ρωσική! Και στην ουκρανική!
Και, γενικώς, στη λογοτεχνία!

Παρόλο που είχε πει δυο τρία σφηνάκια όλα κι όλα, δεν κατάλαβε για πότε μέθυσε – μάλλον επειδή ήταν νηστική όλο το βράδυ. Ο Γιόνας εμφάνισε ως διά μαγείας άλλη μία βότκα, μολονότι ήταν σίγουρη ότι στο μαγαζί είχαν αγοράσει μόνο ένα μπουκάλι. Όχι, ήπιε με τη θέλησή της.

Δεν είχε καμία πρόθεση να τη μεθύσει, είπε ο Γιόνας. Ήταν μια συνηθισμένη καλοκαιρινή βραδιά στη Λειψία. Δεν είχε πολλή κίνηση στους δρόμους, γι' αυτό και κάθισαν έξω να τα πιουν. Όχι, εκείνη έκανε την αρχή. Μετά τον χωρισμό του από τη Λίζα δεν είχε πάει με άλλη γυναίκα. Όχι, στη γέφυρα δεν είχε συμβεί τίποτε ακόμα.

Κάποια στιγμή, του είπε ότι το στομάχι της διαμαρτυρόταν από την πείνα. Εκείνος είπε πως έμενε εκεί κοντά και πως όλο και κάτι θα είχε μείνει να φάνε. Η Άννα πρότεινε να πάνε σπίτι του. Όχι, δεν είχε κάποιο σχέδιο, είπε η Άννα. Ούτε που της πέρασε από το μυαλό τι θ' ακολουθούσε.

Πράγματι, έμενε δυο βήματα από το πάρκο, στην Άρτουρ-Χόφμαν-Στράσσε.

B

Η Άννα ήξερε καλά την περιοχή, μιας και είχε ζήσει εκεί κοντά. Το πρώτο της δωμάτιο στη Λειψία ήταν σ' ένα φοιτητικό διαμέρισμα στην Καίρνερπλατς. Εκεί γνωρίστηκε με τον Χάννες. Την είχε περάσει από κάστινγκ, όπως συνήθιζε να λέει, όταν έψαχνε για συγκάτοικο. Έμειναν εκεί σχεδόν τρία χρόνια, ώσπου ο ιδιοκτήτης αύξησε το ενοίκιο. Έκτοτε, άλλαξε τέσσερις φορές σπίτι και συγκάτοικους ώσπου, με τον καιρό, οι φίλοι της βαρέθηκαν να τη βοηθούν στις μετακομίσεις της – από μία κάθε χρόνο. Τέσσερα σπίτια, τέσσερις συνοικίες: Ζύντφορσταντ, Σλόισσιγκ,

Λάιπτσιγκερ Όστεν και τώρα το Κόννεβιτς. Ναι, το Κόννεβιτς δεν ήταν κι άσχημο, αν και η ίδια θα προτιμούσε να πιάσει σπίτι στα δυτικά, όπου έμεναν και οι περισσότεροι φίλοι της, αλλά είχε πάρει μόνο αρνητικές απαντήσεις από τις αγγελίες για συγκατοίκηση.

Είπε ότι το διαμέρισμα του Γιόνας αντιστεκόταν καιρό τώρα στην ανακαίνιση. Τα κουφώματα στα παράθυρα είχαν μεν αντικατασταθεί, αλλά οι δύο συγκατοικοί δεν ήταν διατεθειμένοι να αποχωριστούν τη σόμπα τους! Βομβάρδιζαν με επιστολές τον διαχειριστή της πολυκατοικίας, καταφέροντας έτσι να καθυστερήσουν τις εργασίες ανακαίνισης.

Όταν έφτασαν στο σπίτι, ο Μόμο δεν ήταν εκεί. Ο Γιόνας ένιωσε ανακούφιση. Φοβόταν ότι ο συγκατοικός του θα ξενιζόταν στη θέα της Άννας. Ήξερε ότι του έλειπε η Λίζα, διότι εκείνη φρόντιζε πάντοτε για μια καλή ισορροπία στο σπίτι.

Συνέχισαν να τα πίνουν στην κουζίνα. Ο Γιόνας είχε στο σπίτι βότκα από το τελευταίο του ταξίδι στην Ουκρανία. Ναι, το ένα έφερε το άλλο. Η Άννα δεν θυμόταν πια και τόσο καλά – μόνο ότι το είχαν κάνει στην κλασική στάση, χωρίς ιδιαίτερο δυναμισμό. Και οι δύο ήταν τύφλα στο μεθύσι. Είπε ότι ήταν ξαπλωμένη ανάσκελα, από κάτω του, και ότι όλα τέλειωσαν γρήγορα. Ότι η πρώτη φορά που κάνεις σεξ με κάποιον δεν είναι ποτέ καλή. Κατόπιν τους πήρε ο ύπνος.

Ο Γιόνας θυμόταν πάνω απ' όλα την ιστορία με το προφυλακτικό. Επειδή τον είχε φέρει σε μεγάλη αμηχανία. Συνήθως, είχε κάτω από το κρεβάτι ένα κουτί, από τα καλά, τα λεπτά, για καλύτερη φυσική αίσθηση. Όταν όμως ψηλάφισε στα τυφλά κάτω από το κρεβάτι, δεν βρήκε τίποτε. Μισούσε αυτή τη στιγμή, όταν βρίσκεσαι στη

δυσάρεστη θέση να ρωτήσεις: Να φέρω προφυλακτικό; Σηκώθηκε, έψαξε στο πορτοφόλι του, αλλά ούτε κι εκεί βρήκε κάτι. Χρειάστηκε να βγει από το δωμάτιο και να πάει στο μπάνιο. Θυμόταν ότι κάπου εκεί είχε πάρει το μάτι του τα προφυλακτικά του Μόμο. Πράγματι, τα βρήκε. Ύστερα, όλα έγιναν πολύ γρήγορα, παρόλο που είχαν αφήσει στη μέση τα προκαταρκτικά. Το σεξ ήταν οκεί. Για εκείνον ήταν εντελώς πρωτόγνωρο να μην κάνει έρωτα με τη Λίζα, αλλά με μια άλλη γυναίκα. Η Άννα ήταν πιο λεπτοκαμωμένη και είχε μικρότερα στήθη. Έπιασε τον εαυτό του να προσπαθεί να εκτελέσει μαζί της όλη την ερωτική χορογραφία που είχε μάθει να ακολουθεί χρόνια ολόκληρα – μάταια, όμως. Στο κάτω κάτω, η Άννα δεν ήξερε ποιες ήταν οι αγαπημένες του στάσεις. Χώρια που εκείνος δεν έβλεπε μπροστά του από το μεθύσι.

Ναι, η ιστορία με το προφυλακτικό... Όχι, δεν της κακοφάνηκε. Απεναντίας, της έκανε καλή εντύπωση και βρήκε χαριτωμένη την αμηχανία του. Όταν κάνεις έρωτα με προφυλακτικό, δεν κινδυνεύεις να μείνεις έγκυος ή να κολλήσεις κάποιο αφροδίσιο νόσημα. Εξάλλου, έχει και το πλεονέκτημα ότι πρέπει να μιλήσεις γι' αυτό· πρέπει να υπάρξει συναίνεση. Έχεις την επιλογή να πεις όχι όταν ο άλλος σε ρωτήσει: Να φέρω προφυλακτικό;

Το επόμενο πρωί ήταν δυσάρεστο, είπε η Άννα. Είχε κάνει ανήσυχο ύπνο· δεν ήταν συνηθισμένη να κοιμάται με κάποιον στο ίδιο κρεβάτι, και τη νύχτα εκείνος κολλούσε κάθε τόσο πάνω της σαν τελικό σίγμα.

Το κεφάλι της ήταν καζάνι από το πιετό. Σηκώθηκε γρήγορα από το κρεβάτι και σκαρφίστηκε μια δικαιολογία, ότι τάχα είχε υποσχεθεί στη συγκάτοικό της να τη

βοηθήσει σε κάτι. Ήθελε πάση θυσία να αποφύγει να πάρει μαζί του πρόγευμα, παρόλο που εκείνος της το πρότεινε – από ευγένεια.

Κόντευε να ξεχάσει πόσο όμορφο είναι να μην κοιμάσαι μόνος τις νύχτες. Μετά τον χωρισμό με τη Λίζα, του έλειπε πάνω απ' όλα το χουζούρεμα – η ζεστασιά ενός άλλου κορμιού. Είχε την αίσθηση ότι η Άννα δεν το είχε χαρεί κι ένιωσε ανακούφιση όταν το άλλο πρωί εκείνη έφυγε αμέσως για το σπίτι της και τον άφησε να συνεχίσει τον ύπνο του, γλιτώνοντας και τους δυο τους από ένα αμήχανο πρόγευμα.

Η Άννα είπε ότι δεν κάθισε να το πολυσκεφτεί. Έτσι κι αλλιώς, δεν είχε όρεξη να κάνει σχέση – δεν ήταν ερωτευμένη. Απλώς ήταν κάτι που προέκυψε. Της είχε δώσει χαρά να ξανακάνει σεξ ύστερα από τόσο καιρό, έστω και αν δεν το είχε απολαύσει – το χρειαζόταν για να τονώσει την αυτοπεποίθησή της. Απ' όσο θυμόταν, το μεγαλύτερο διάστημα στη ζωή της χωρίς σεξ ήταν στο πρώτο έτος των σπουδών της, όταν πάλευε να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες και είχε πολλές ανασφάλειες. Η ανασφάλεια σε κάνει απωθητική. Αυτό το είχε μάθει την προηγούμενη χρονιά, ύστερα απ' ό,τι συνέβη. Όταν ήταν ικανοποιημένη με τον εαυτό της, έβλεπε πώς την κοιτούσε ο κόσμος, άνδρες και γυναίκες. Αντίθετα, όταν είχε τα χάλια της, ήταν αόρατη για τους ανθρώπους. Και πληγωνόταν.

Θυμόταν ότι μετά τη νύχτα με τον Γιόνας γύρισε καλοδιάθετη στο σπίτι με τα πόδια – το ποδήλατο το είχε αφήσει στη βιβλιοθήκη. Άκουγε από το MP3 player Future Island και σκεφτόταν: Ναι, έκανα σεξ! Από την προηγούμενη φορά είχαν περάσει σχεδόν τρεις μήνες – και τρεις μήνες ήταν το όριό της. Δεν άντεχε περισσότερο καιρό χωρίς σεξ. Προηγουμένως είχε μια περιπέτεια με έναν πρώην

συμφοιτητή της. Στην αρχή νόμιζε πως ήταν ερωτευμένη μαζί του, αλλά σύντομα άρχισε να της δίνει στα νεύρα.

Ο Γιόνας δεν απασχόλησε άλλο τη σκέψη του με την Άννα – δεν ήταν ερωτευμένος. Την έβλεπε σαν έναν περισπασμό για να ξεπεράσει την πρώην φιλενάδα του. Δεν του έλειπε το σεξ. Του έλειπαν η συντροφιά και η ίδια η Λίζα. Η οικειότητα. Δεν είχε όρεξη να μπλέξει σε μια νέα σχέση. Το σεξ με την Άννα ήταν μια ευπρόσδεκτη αλλαγή. Τις τελευταίες εβδομάδες είχε περάσει ελάχιστο χρόνο με άλλους ανθρώπους. Μετά το τέλος της σχέσης του έπρεπε να συνηθίσει να είναι πάλι μόνος. Από τότε που τον παράτησε η Λίζα, έπαψε να μαγειρεύει. Ήταν κάτι που είχε μάθει να το μοιράζεται μαζί της. Τώρα πια αναγούλιαζε και μόνο στη σκέψη ότι θα μαγείρευε μόνος, γι' αυτό και πήγαινε για φαγητό στην πανεπιστημιακή λέσχη ή αγόραζε κατεψυγμένη πίτσα. Δεν του έκανε κέφι να μαγειρεύει με τον Μόμο. Εκείνος έτρωγε σχεδόν κάθε μέρα κρέας, ενώ ο ίδιος ήταν κοντά δέκα χρόνια χορτοφάγος.